

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 20 051.065
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктору економічних наук,
професору Благу Івану Семеновичу
(57, вулиця Шевченка, місто Івано-
Франківськ, Україна, 76018,)

РЕЦЕНЗІЯ

доктора економічних наук, доцента, професора кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника **Зварич Олени Ігорівни** на дисертаційну роботу *«Оцінка і активізація економічного потенціалу регіонів»*, яка виконана **Гринівим Володимиром Михайловичем**, яку подано на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Актуальність теми дисертації

У наш час, коли Україна зазнає істотного впливу глобальних економічних процесів та інтегрується до світової економіки, надзвичайної важливості набуває проблема неефективного використання потенціалу соціально-економічних систем, яка розглядається як один із основних викликів нашого часу. Особливо актуальною вона стає на рівні регіонів, оскільки саме на цьому рівні потрібно створити умови для ефективного використання потенціалу, враховуючи конкретні особливості кожного регіону. Варто зазначити, що рівень економічного розвитку національної економіки та її конкуренто-спроможність і здатність забезпечувати сталі умови існування надто залежать від того, наскільки ефективно використовується потенціал на регіональному рівні.

Сучасні дослідники глибоко займаються питаннями, пов'язаними із сутністю регіонального потенціалу, та прагнуть розв'язати проблему кількісної оцінки цього поняття. Однак, залишаються невирішеними деякі наукові питання, серед яких комплексний аналіз регіонального потенціалу і ефективності його використання, розробки конкретних методичних підходів. Це свідчить про

необхідність застосування новітніх наукових методів обробки неструктурованої та нечіткої економічної інформації у процесі ухвалення кожного із спрямованих на ефективне використання відповідного регіонального потенціалу стратегічних рішень.

Відтак, є цілком обгрунтованою нагальна необхідність як подальших наукових досліджень, так і прикладних розробок у сфері кількісної оцінки регіонального потенціалу і подальшого підвищення ефективності його використання.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація виконана згідно із планом наукових досліджень Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, зокрема, науково-дослідною темою «Моделювання процесів управління в соціально-економічних системах» (державна реєстрація № 0113U005083, 2013 – 2027 роки), де автором розроблено методичний підхід до оцінки впливу торговельно-економічних відносин на національну економіку через призму соціально-економічного розвитку та економічної безпеки.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, їх новизна

Наукова новизна дослідження проявляється у таких аспектах:

- *сутність економічного потенціалу регіону*: у дисертаційній роботі запропоновано новий погляд на нього, розглядаючи його як комплексну категорію, яка складається із різновекторних і взаємопов'язаних функціональних підсистем, якими є виробничий, ресурсний, трудовий, фінансовий та інші потенціали. Цим підходом забезпечується його більш глибоке розуміння і комплексний аналіз;

- *методичний підхід до оцінки економічного потенціалу*: в дисертації розроблено новий методичний підхід до оцінки ефективності його використання, базований на систематизації інформації та використанні показників концентрації потенціалу регіону і ефективності використання потенціалу. Цей підхід уможливорює точне визначення концентрації та рівня ефективності використання потенціалу території та формувати їхні групи для подальшої стратегічної роботи;

- *механізми активізації економічного потенціалу регіону*: в роботі вони отримали подальший розвиток, у тому числі шляхом впровадження державно-приватного партнерства і розвитку інноваційних важелів регіонального розбудови, сприяючи залученню інвестицій та зміцненню конкурентних переваг територій;

- *заходи із підвищення ефективності використання потенціалу*: у дисертаційному дослідженні вони належно науково обґрунтовується, ґрунтуючись саме на найвпливовіших чинниках і врахуванні їхніх регіональних особливостей.

Наукова новизна дисертації полягає у створенні нових підходів до розуміння, оцінки та активізації потенціалу регіонів, що може слугувати основою для подальших досліджень і розробки стратегічних рішень із регіонального розвитку.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Отримані результати практично підтверджують свою важливість через можливість використання теоретико-методологічних і практичних рекомендацій для стимулювання економічного розвитку регіонів. Розроблені методичні підходи можуть бути успішно впроваджені для прийняття рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання потенціалу регіонів.

Ці результати були успішно випробувані на практиці під час формування Стратегії розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та ЄС. Крім того, їх впровадження в навчальний процес отримало підтвердження відповідними довідками про успішне впровадження.

5. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Основні результати наукового дослідження, а також висновки та практичні рекомендації, які сформулював автор дисертації, є теоретично обґрунтованими та достовірними. Дисертація відрізняється єдністю форми та змісту, відповідністю логіки й структури роботи.

Обґрунтованість результатів дослідження підтверджується ретельним аналізом фундаментальних праць вітчизняних і зарубіжних авторів щодо оцінки та засад активізації механізмів розвитку економічного потенціалу регіонів.

У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання: для визначення генезису сутності та змісту поняття "економічний потенціал регіону" - системно-структурний та логічний методи; для визначення детермінантів економічного потенціалу регіону та їх взаємодії - системно-структурний та логічний методи; для кількісної оцінки потенціалу регіонів України та ефективності його використання - статистичні методи та метод порівняльного аналізу; для визначення впливу факторів на ефективність використання потенціалу регіону та встановлення взаємозв'язків - економіко-математичні методи; для наочного відображення результатів досліджень - графічні та матричні методи.

Інформаційною базою дослідження послужили законодавчі та нормативно-правові документи органів державної влади, офіційні матеріали державних обласних адміністрацій, офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з досліджуваної проблематики, фінансово-статистична звітність, а також особисті спостереження автора.

6. Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача

Дисертаційна робота Гриніва В. М. має послідовну структуру, включає у себе вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел із 164 найменувань на 18 аркушах та додатки. Зміст дослідження під назвою «Оцінка і активізація економічного потенціалу регіонів» точно відображає її суть, а чітко сформульовані мета, об'єкт, предмет та основні завдання дослідження цілком логічно пояснюють структуру дисертації та послідовність викладення матеріалу. Загальний обсяг дисертації становить 170 сторінок комп'ютерного тексту, включає й анотацію, містить 13 виконаних автором таблиць та 13 рисунків. Стосовно змісту, структури, обсягу і стилю викладу, послідовності та аргументації подання матеріалів дослідження, то рецензована робота повною

мірою відповідає усім вимогам для отримання наукового ступеня доктора економічних наук та положенням Міністерства освіти і науки України.

Автор дисертації розмістив 7 наукових праць, присвячених темі його дослідження. Серед цих публікацій є 4 наукові статті, з яких 3 з'явилися у фахових виданнях України, а одна була опублікована в наукових журналах інших країн. Також, автор представив 3 публікації на наукових конференціях. Загальний обсяг публікацій становить 2,2 друкованих аркушів.

Основні результати дисертаційного дослідження успішно пройшли апробацію, були представлені для обговорення та отримали позитивну оцінку на наукових конференціях.

Дисертація не містить порушень академічної доброчесності. Довідка про результати перевірки публікацій здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії приєднана.

7. Відповідність дисертаційної роботи встановленим вимогам

Дисертація, подана на розгляд Гриніва Володимира Михайловича, відзначається високою якістю та відповідністю всім необхідним структурним елементам. Робота включає в себе вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. Мова дисертації – українська, і вона відповідає основним вимогам наукового стилю викладання матеріалу.

Огляд змісту дисертації дозволяє зробити висновок, що матеріал відповідає визначеним цілям, і наукові завдання, поставлені здобувачем, вирішені. Дисертація демонструє чітку і логічну структуру, а стиль викладу є науковим. Структурно-логічна побудова дозволяє авторові провести комплексне дослідження обраної теми та забезпечити системний підхід до активізації економічного потенціалу регіонів.

За змістом, структурою та оформленням дисертація відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Робота визначає мету, об'єкт та предмет дослідження, а здобувач успішно справляється з поставленими завданнями для досягнення поставленої мети.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Дослідження виконане на достатньому теоретико-методологічному рівні, проте, є кілька зауважень:

- із рецензованої роботи по суті неможливо зробити висновок, у чому полягає недосконалість, на яку посилається її автор, інструментів розкриття економічного потенціалу, які використовуються із метою економічного розвитку регіонів;

- окрім посилання на наявність певних особливостей розвитку та спеціалізації окремих регіонів, віднайти їх характеристику в дисертації теж неможливо;

- було б варто встановити ієрархію рівня впливу тих змінних, якими описуються різні регіональні відмінності економічного потенціалу розвитку територій;

- доцільно визначити основні шляхи розв'язання означеної в дисертаційній роботі основної проблеми у визначенні економічного потенціалу регіону;

- в роботі відсутній брак характеристики можливостей врахування в Україні світового досвіду створення інноваційних кластерів, про які у ній теж йдеться.

Одночасно із цим зазначимо, що усе це не здійснює істотного впливу на добротність виконаної Гринівим В. М. роботи, яка за своїм змістом може бути підставою для присвоєння йому наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

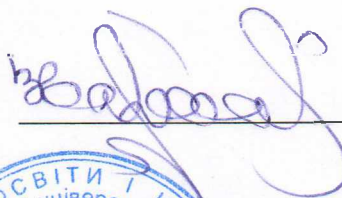
9. Загальний висновок

Зазначена дисертаційна робота аспіранта Гриніва Володимира Михайловича на тему "Оцінка і активізація економічного потенціалу регіонів" відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами). Робота є завершеною працею, в якій досягнуті нові обґрунтовані результати, що мають наукову новизну та важливі теоретичне та практичне значення.

З урахуванням вказаних вимог та зазначених досягнень, автор Гринів Володимир Михайлович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензент:

Доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Олена ЗВАРИЧ

ПІДПИС <i>Зварич О.</i>
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
<i>Зварич</i> Орест СМІШКО
« 30 » 01 20 24 р.

